

[illegible]

---

difícil que ho fes una sola persona, Bonifaci Ferrer, val a dir molt ocupada en múltiples tasques. No és veritat tampoc que d'aquella Bíblia Valenciana ens en quedin només dos fulls, afirmació a què ens hem conformat irremeiablement sempre, sense pensar en la possibilitat que alguns exemplars d'una cosa tan valuosa poguessin haver sobreviscut a la despiatada Inquisició o al temps. Tres volums a París.

És veritat que a València no en tenim res, no ho hem descobert, no ho sabem, ara per ara, però a la Biblioteca Nacional de París hi ha uns quants còdex: una Bíblia completa (segle XV) en tres volums gruixuts, un volum (1461), que conté la primera meitat de l'Antic Testament, un volum (segle XIV) amb el Nou Testament i quatre volums (segles XIV, XV i XVI) que contenen cada un d'ells un Salteri de David. També a París, Biblioteca Mazarina, hi ha un incunable que recull els quatre Evangelis.

Potser aquestes peces tan preuades de la nostra primera producció bibliogràfica literària del segle XVI, el Segle d'Or de la Llengua i Literatura valencianes, van arribar a França en vagonets que contenien el botí dels saquejos d'esglésies i convents que els gavatxos van fer durant la Guerra de la Independència. Tenim com a exemples de l'expoli que vam sofrir que només de la zona de València es van endur segrestats més de 1.500 frares a França i que els llenços principals del convent dominic d'Algemesí varen acabar venuts pels francesos als zars de Rússia i avui es poden veure al Museu de l'Ermitage de Sant Petersburg.

Si se li vol seguir la pista a la Bíblia Valenciana, es pot anar al British Museum de Londres, on es conserva un manuscrit (1465) amb la primera meitat de l'Antic Testament de la Bíblia Valenciana. A Sevilla, on a la Biblioteca Colombina es troba un manuscrit (segle XIV) del Salteri de David (112 salms) i dos passatges del Nou Testament. I a Barcelona hi ha un volum, el Còdex del Palau (1480) amb els quatre Evangelis.

Si més no aquestes són les investigacions que varen fer els erudits sacerdots valencians mossèn Josep Alminyana Vallès, rector de Sant Esteve, i el jesuïta Josep Costa, que varen aconseguir la informació i s'entestaren a aconseguir que d'alguna manera, facsímil per exemple, es pogués recuperar i publicar la Bíblia Valenciana, pretensió ambiciosa i justa, que intentaren amb valentia. Varen fer alguns avenços, però no ho pogueren aconseguir abans de morir per manca de suport i interès de qui podia patrocinar el projecte i ho hauria d'haver fet, la cultura oficial.

El 2019 celebrarem el 7è Centenari de la mort del pare Sant Vicent Ferrer, farà 700 anys que morí el sant dominic i no hi ha indicis que es prepari alguna cosa per celebrar-ho. La ciutat de València sempre va destacar per la solemnitat amb què havia celebrat els centenaris del sant patró de València i el seu Regne històric. El fet de recuperar la Bíblia Valenciana, al menys en facsímil, seria un bon objectiu d'aquesta efemèride, perquè no tot ha de ser efímer, barroc, traques, paelles, processons i cavalcades.

Qui ja s'ha posat a fer feina, de moment en solitari, és l'editor i impressor Josep Manuel Romeu Quiles, que sempre ha estat molt vicentí, al bell mig de la seva impremta no ha faltat mai un sant Vicent, i aquest any és Clavari de l'Altar de sant Vicent del barri del Carme. Mou fills, prepara contactes per veure si aconsegueix trencar el malefici dels mites negatius infundats i posar la Bíblia Valenciana a l'abast dels valencians, amb tot el que suposa de potencial escriturístic i lingüístic. Les nostres acadèmies, la RACV i la AVL, els nostres biblistes, tindrien un bon banc de dades amb aquesta obra magna del segle XV, una de les primeres que varen entrar en la primera impremta espanyola del Portal de la Valldigna.

Baltasar Bueno Valencia

Notícia original apareguda al Levante-EMV